

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Ad quem pertineat facultatem exeundi Monialibus concedere, & quibus ex
causis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

ipso facultatem jure communi potest à dicta excommunicatione absolvere, dum excommunicatio publica est. Dicitur habentem ab ipso facultatem, quia habens privilegium à Summo Pontifice, potest absolvere in foro conscientiae, etiam si delictum sit publicum, vel deductum ad forum contentiosum. Item religiosi habentes privilegium absolvendi, possunt absolvere in foro conscientiae, etiam si delictum ad forum externum deductum sit, quidquid in contrarium à multis afferatur. *ibid. punct. 5 n. 1. & seq.*

42. Onus cogendi moniales ad clausuram incumbit Episcopo auctoritate ordinaria, in suis monasteriis: auctoritate vero Sedis Apostolicæ delegata, in monasteriis Sedi Apostolicæ subditis, ut constat ex Trid. *sess. 25. cap. 5.* In monasteriis vero exemptis hæc facultas non competit Episcopo, sed Superioribus illorum ordinum, ex *cap. periculoso, de statu regular. ex Trident. sess. 25. cap. 9.* Prædicti Episcopi, & alii Superiores implorare possunt Principum & magistratum sæcularium auxilium; & magistratus tenentur sub excommunicatione ipso facto incurrenda opem ferre. Magistratum autem nomine veniunt personæ publicæ, quæ jurisdictionem sæcularem exercent. Imò judices Ecclesiastici gaudentes potestate sæculari ligantur excommunicatione non præbendo Episcopo auxilium circa clausuram. *ibid. punct. 9 n. 1. 2. & punct. 7 n. 4. & 5.*

43. Superiores non tenentur sub mortali decretum clausuræ quotannis publicare, *ibid. punct. 6. n. 3.*

Ad quem pertineat facultatem exeundi monialibus concedere, & quibus ex causis.

44. Ad Episcopum, vel ad ejus Vicarium generalem pertinet facultatem exeundi è monasterio concedere monialibus in monasteriis Episcopo aut Sedi Apostolicæ subjectis. Monialibus vero subditis religiosis concedunt Superiores religiosi, & etiam Episcopus, & quidem in scriptis, alioquin non tenet.

Hanc facultatem exeundi concedere non possunt Abbatis ipsarum monialium, quia etiam ipsæ clausuræ præcepto tenentur. *ibid. punct. 8. num. 1. & seq.*

45. Monialis excusatur à peccato & pœnis, si urgente necessitate exeat; tenetur tamen dum extra monasterium exito

fit, causam sui egressus Superiori significare; quamquam materia parvitas excusat ubi non est perfecta clausura; tunc tunc; secus si adsit perfecta transgressionis causa, etiam si monialis uno pede distet à janua clausuræ. Idem valet in ingredientibus claustra monialium. *ibid. n. 5. & 6.*

46. Ut monialis è monasterio licite egredi possit, requiritur facultas Superioris cum justa & gravi causa: tres autem sunt justæ exeundi causæ, incendium, infirmitas lepræ, & epidemiæ, & si quæ sint aliæ confimiles & urgentiores causæ, qualis est, v. g. belli: nam monialis potest monasterio exire dum bellum geritur contra infideles, periculumque gravi impendet ab infidelibus. *ibid. punct. 9. num. 1. 2. & 7.*

47. Abbatisa non potest exire, ut visitet monasterium cæmentarios vel sua monasteria, aut ut curam nepotum gerat, neque ut visitet parentes infirmos; potest tamen monasterio egredi, dum totus conventus in alium locum transfertur. Item Abbatisa exire potest ad præstandum juramentum fidelitatis sæculari domino feudi. Imò si ei constet licentiam à Superiori injustè denegari, adhuc exire potest, licet si dubitet. Similiter monialis exire potest ad reformandum monasterium ejusdem ordinis, vel ibi sit Abbatisa, vel januæ præfecta, vel magistra novitiarum, & finito monasterio potest reverti si velit, etiam si socia redire nolit. Item monialis potest ad perfectiorem religionem transire, vel ad aliud monasterium transferri causa correctionis aut penitentiæ, in casibus, in quibus ita jura decernunt. *ibid. num. 3. 4. 5. & seq.*

48. Monialis ejici potest in sententia nonnullorum, etiam si emendatio non speretur: sed probabilius est, & ita censet D. Bonacina, monialem ob incorrigibilitatem ejici non posse. *ibid. num. 14.*

49. Moniales conversæ ob necessitatem petendæ elemosynæ exire possunt servatis constitutionibus Pii V. & nihilominus possunt adhuc recipi & admitti ad professionem in monasteriis monialium. *ibid. num. 15. & 16.*

50. Monialis non potest exire monasterio ob infirmitatem non contagiosam, etiam si alioquin mortalis sit; quamquam non sunt puniendi Superiores qui licentiam exeundi concesserunt moniali gravi infirmitate, sed non contagiosa laboranti. Sunt tamen multi, qui asserant licitum esse moniali egredi tempore infirmitatis periculosæ.

Monia-

Monialis quæ iusta de causa egressa est, tenetur finita egressus causa redire quamprimum potest moraliter, non metaphysicè, *ibid. num. 18. & seq.*

ADDITIO.

De velatione monialium gloss. *in can. illud autem. 20. q. 1.* facit quadruplex velum, vel velationem monialium: 1. est professionis, in qua velum imponitur tam viduis, quam virginibus; modo compleverint 12. ann. ætatis, secundum jus antiquum, *can. puella. 20. q. 2.* nunc autem, 16. 2. est consecrationis, in qua velum solum virginibus imponitur, idque ante ætatis 25. ut habetur *can. plus 20. q. 1. 3.* est ordinationis, in qua olim velum imponebatur diaconissæ, anno ætat 40. ut habet *canon sancti monialis. 21. q. 1. 4.* velatio est prælationis, in qua velum dabatur abbatissæ, futuræ anno ætatis 60. Palud. *4. d. 48.* adjungit velum continentis, quod est viduatum, ut habetur, *27. q. 1. c. vidua.*

Quæres: A quo possint velari, vel consecrari virgines, & quo tempore. Resp. viduas posse velari à quovis sacerdote, ut habet Palud. Syl & gloss. *16. q. 1. c. vidua.* Resp. 2. virgines tantum ab Episcopo, ut S. Thom. *in 4. dist. 38. a. 1.* Resp. 3. ordinariè debere hanc consecrationem, secund. Ostiens. Syl. Angel. institui in festo Paschatis, & per octavam, in Epiph. natali Apóst. dieb. Dominicis, ut habetur *20. q. 1. c. veland.* in necessitate autem, quovis tempore, *ibid. c. 1.*

Monitorium.

Vide v. *Denuntiatio.*

Monopolia.

Vide v. *Emptio & venditio.*

1. Quando mercatores inter se conveniunt de vendenda re supra pretium rigorosum, peccant mortaliter contra iustitiam, excedunt enim justum pretiū. Idem militat in emptoribus conpirationem ineuntibus non emendi nisi pretio vihoritiam iis licitum est solum in tantum conspirare, in quantum monopolium venditorum perseverat contra illos. Et quando

ff. 2

quando